

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku	polskim	Dietoprofilaktyka i dietoterapia chorób cywilizacyjnych
	angielskim	Dietary prevention and dietary therapy of lifestyle related diseases

1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE KSZTAŁCENIA

1.1. Sekcja¹	Nauki medyczne i nauki o zdrowiu
1.2. Dyscyplina²	nauki o zdrowiu
1.3. Forma kształcenia	Stacjonarna
1.4. Poziom kształcenia	Szkoła Doktorska
1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu	Prof. dr hab. Edyta Suliga
1.6. Kontakt	edyta.suliga@ujk.edu.pl

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.1. Rodzaj przedmiotu³	Przedmiot specjalistyczny w dyscyplinie
2.2. Język wykładowy	polski

3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

3.1. Forma zajęć⁴	Wykłady, ćwiczenia
3.2. Liczba godzin⁵	15 h wykładów, 15 h ćwiczeń
3.3. Miejsce realizacji zajęć	Zajęcia w pomieszczeniach dydaktycznych UJK
3.4. Forma zaliczenia zajęć	Egzamin, zaliczenie z oceną
3.5. Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny, wykład konwersatoryjny, dyskusja, praca z tekstem, projekt
3.6. Wykaz literatury	podstawowa - Ostrowska L. (red.). Dietetyka. Kompendium. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020. - Bąk-Sosnowska M, Białkowska M, Bogdański P i wsp. (red.). Zalecenia kliniczne dotyczące postępowania u chorych na otyłość 2024. Stanowisko Polskiego Towarzystwa Leczenia Otyłości. Med. Prakt. wyd. specj.; wrzesień 2024: 1–116. - Ostrowska L, Bogdański P, Mamcarz A. (red.) Otyłość i jej powikłania. Praktyczne zalecenia diagnostyczne i terapeutyczne. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2021.

¹ Sekcja nauk humanistycznych, nauk społecznych, nauk ścisłych i przyrodniczych, nauk medycznych i nauk o zdrowiu, nauk o sztuce.

² Historia, językoznawstwo, literaturoznawstwo, nauki medyczne, nauki o zdrowiu, nauki o polityce i administracji, nauki prawne, nauki o bezpieczeństwie, pedagogika, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o zarządzaniu i jakości, nauki biologiczne, nauki chemiczne, nauki fizyczne, nauki o Ziemi o środowisku, sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki, sztuki muzyczne.

³ Przedmiot ogólny, przedmiot dziedzinowy w sekcji, przedmiot dyscyplinowy w sekcji, przedmiot specjalistyczny w dyscyplinie.

⁴ Ćwiczenia, wykład, seminarium.

⁵ Zgodna z programem kształcenia w Szkole Doktorskiej.

		4. World Cancer Research Found / American Institute for Cancer Research. Diet, Nutrition, Physical Activity and Cancer: a Global Perspective. Continuous Update Project Expert Report 2018. https://www.aicr.org/wp-content/uploads/2024/11/summary-third-expert-report.pdf
	uzupełniająca	1. Wojtyniak B, Smaga A. (red.): Raport "Sytuacja zdrowotna ludności Polski i jej uwarunkowania – 2025". Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2025. https://www.pzh.gov.pl/raport-sytuacja-zdrowotna-ludnosci-polski-i-jej-uwarunkowania-2025/ 2. World Cancer Research Fund International. Dietary and lifestyle patterns for cancer prevention: evidence and recommendations from CUP Global. 2025. Available at: www.wcrf.org/DLP 3. Szawłowski AW, Gromadzka-Ostrowska J. (red.) Dietetyka w chorobach nowotworowych. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2022. 4. Rychlik E, Stoś K, Woźniak A, Mojska H. (red.). Normy żywienia dla populacji Polski. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2024. 5. Banach M. i wsp. (red.). Wytyczne PTL/KLRWP/PTK/PTDL/PTD/PTNT diagnostyki i leczenia zaburzeń lipidowych w Polsce 2021. Nadciśnienie Tętnicze w Praktyce 2021; 7(3): 113–222. 6. Gronowska-Senger A. Zarys oceny żywienia. SGGW, Warszawa, 2013. 7. Suliga E, Kozieł D, Głuszek-Osuch M, i in. Zaburzenia stanu odżywienia u osób w starszym wieku. Diagnostyka i postępowanie terapeutyczne. WPG t.2. Wydawnictwo UJK, Kielce 2020. 8. Ostrowska L., Orywał K., Stefańska E. Diagnostyka laboratoryjna w dietetyce. PZWL, Warszawa, 2023. 9. Kunachowicz H., Nadolna I., Iwanow K., Przygoda B.: Wartość odżywcza wybranych produktów spożywczych i typowych potraw. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2012. 10. Krajowa Baza Danych Nowotworowych. Zakład Epidemiologii i Prewencji Nowotworów Centrum Onkologii – Instytut w Warszawie. http://www.onkologia.org.pl

4. CELE, TREŚCI I EFEKTY UCZENIA SIĘ

4.1. Cele przedmiotu (z uwzględnieniem formy zajęć)

Wykłady:

C01. Zapoznanie studentów z rozpowszechnieniem chorób cywilizacyjnych w Polsce i na świecie.

C02. Zapoznanie z aktualnymi zasadami prawidłowego żywienia, trendami w spożyciu żywności, błędami w żywieniu oraz aktywnością fizyczną w populacji polskiej.

C03. Wyposażenie w wiedzę na temat roli żywności i żywienia w patogenezie, profilaktyce oraz leczeniu wybranych chorób cywilizacyjnych.

Ćwiczenia:

C01. Kształtowanie umiejętności oceny spożycia żywności oraz sposobu żywienia.

C02. Kształtowanie umiejętności stosowania pomiarów antropometrycznych oraz metod laboratoryjnych w ocenie stanu odżywienia.

4.2. Treści programowe:

Wykłady:

Zasady prawidłowego żywienia. Bilans energetyczny człowieka. Spożycie żywności i sytuacja zdrowotna Polaków – główne trendy, korzyści i zagrożenia. Epidemiologia chorób cywilizacyjnych w Polsce i na świecie.

Definicja i klasyfikacja otyłości. Etiologia i konsekwencje zdrowotne otyłości. Interdyscyplinarne leczenie choroby otyłościowej u dzieci, młodzieży i dorosłych. Zasady profilaktyki i terapii dietetycznej w cukrzycy. Dietoprofilaktyka i dietoterapia nadciśnienia tętniczego. Dietoprofilaktyka i dietoterapia zaburzeń lipidowych i chorób układu krążenia. Dietoprofilaktyka i dietoterapia osteoporozy. Behawioralne czynniki ryzyka rozwoju nowotworów. Żywnienie w chorobach nowotworowych. Wybrane choroby układu pokarmowego. Zaburzenia psychiczne a dieta.

Ćwiczenia:

Metody oceny spożycia żywności. Metody badania sposobu żywienia (jakościowe, ilościowe, jakościowo-ilościowe), ich wady i zalety. Metody i techniki oceny stanu odżywienia (antropometryczne, laboratoryjne i medyczne).

5. PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Przedmiotowy efekt uczenia się	Doktorant, który zaliczył przedmiot	Odniesienie od efektów uczenia się w Szkole Doktorskiej (zgodnie z programem kształcenia w Szkole Doktorskiej)
w zakresie WIEDZY:		
WO1	ma poszerzoną wiedzę z zakresu najnowszych osiągnięć naukowych w dietoprofilaktyce i dietoterapii chorób cywilizacyjnych	SD_W01
WO2	ma zaawansowaną wiedzę z zakresu tendencji rozwojowych w profilaktyce, diagnostyce i leczeniu chorób cywilizacyjnych	SD_W02
WO3	formułuje ważne, bieżące i nierozwiązane problemy w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu z wykorzystaniem najnowszych osiągnięć dietetyki	SD_W07
w zakresie UMIEJĘTNOŚCI:		
UO1	potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu nauk medycznych i nauk o zdrowiu do identyfikowania, formułowania oraz twórczego rozwiązywania złożonych problemów lub realizowania zadań badawczych/projektowych	SD_U03
UO2	potrafi ocenić praktyczny aspekt wyników badań naukowych / projektowej w zakresie dietetyki oraz transferować wyniki działalności naukowej /	SD_U04

	projektowej do sfery gospodarczej i społecznej	
w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH:		
KO1	jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych w zakresie dietetyki	SD_K02
K02	Jest gotów do działania w sposób przedsiębiorczy i aktywny, w tym do oceny i planowania zadań badawczych	SD_K04

6. SPOSOBY WERYFIKACJI OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Przedmiotowe efekty uczenia się	Sposób weryfikacji (+/-)																				
	Egzamin ustny/pismenny			Kolokwium			Projekt			Aktywność na zajęciach			Praca własna			Praca w grupie			Inne		
	Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć		
	W	C	S	W	C	S	W	C	S	W	C	S	W	C	S	W	C	S	W	C	S
WO1	+																				
WO2	+																				
UO1								+			+										
UO2								+			+										
UO3								+			+										
KO1								+			+										

7. KRYTERIA OCENY STOPNIA OSIĄGNIĘCIA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Forma zajęć	Ocena	Kryterium oceny
Wykład (W) ⁶	3,0	Uzyskanie 61-68% prawidłowych odpowiedzi z egzaminu ustnego
	3,5	Uzyskanie 69-76% prawidłowych odpowiedzi z egzaminu ustnego
	4,0	Uzyskanie 77-84% prawidłowych odpowiedzi z egzaminu ustnego
	4,5	Uzyskanie 85-92% prawidłowych odpowiedzi z egzaminu ustnego
	5,0	Uzyskanie 93-100% prawidłowych odpowiedzi z egzaminu ustnego
ćwiczenia (C) ⁷	3,0	61-68% jako średnia z opracowanego problemu badawczego oraz aktywności na zajęciach
	3,5	69-76% jako średnia z opracowanego problemu badawczego oraz aktywności na zajęciach
	4,0	77-84% jako średnia z opracowanego problemu badawczego oraz aktywności na zajęciach

⁶ Niepotrzebne usunąć.

⁷ Niepotrzebne usunąć.

	4,5	85-92% jako średnia z opracowanego problemu badawczego oraz aktywności na zajęciach
	5,0	93-100% jako średnia z opracowanego problemu badawczego oraz aktywności na zajęciach

Przyjmuję do realizacji

.....